

DNEVNA PRIPREMA ZA VJERONAUČNI SAT

I. OPĆI PODACI O VJERONAUČNOM SATU

Škola: Osnovna škola Drenje

Razred: 6

Trajanje vjeronaučnog sata: 45 min.

Vjeroučitelj: mag. theol. Mladen Penc

Nastavna cjelina: ISUS KRIST - NAŠ OSLOBODITELJ I SPASITELJ

Nastavna tema: Ljubav koja oslobađa - muka, smrt i uskrsnuće

Nastavna jedinica: Posljednji trenutci

Ključni pojmovi: muka, smrt, Veliki petak, Veliki tjedan.

CILJ: Upoznati vjeroučenike s temom Velikog tjedna, napose što je Veliki petak i čega se prisjećamo toga dana.

ISHODI:

Obrazovni/ kognitivni - Učenik će upoznati najvažnije trenutke iz Isusova trpljenja i smrti.

Odgojni/ afektivni - Učenik će povezati vlastito trpljenje i trpljenje drugih ljudi s iskustvom Isusova trpljenja.

Djelatni/ funkcionalni ili psihomotorični – Učenika potaknuti na kršćansko djelovanje u svom životu, uvidjeti koliko je važno pomoći bolesnima i ljudima koji trpe.

Metodički sustav: interpretacijsko - analitički s elementima problemsko - stvaralačkog.

Oblici rada: frontalni, individualni, rad u skupinama.

Nastavne metode: molitveno izražavanje, usmeno izlaganje, promatranje slika, razgovor, čitanje i rad na tekstu, pismeno izražavanje.

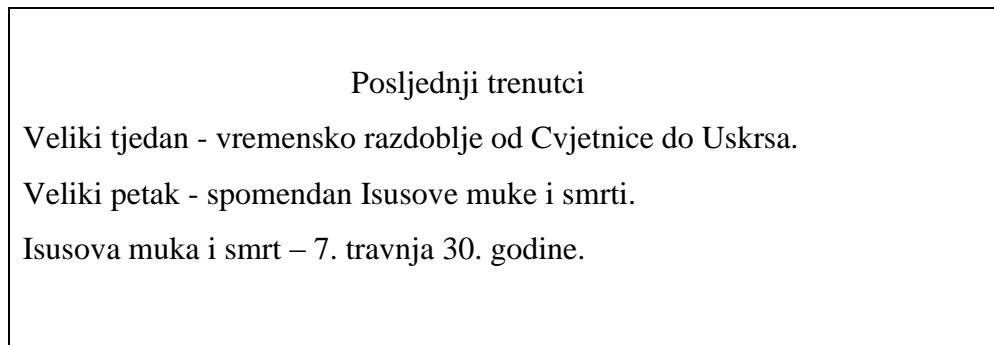
Aktivnosti učenika: molitva, slušanje, razgovor, promatranje slika, čitanje i rad na tekstu, rješavanje radnog lista.

Mediji komuniciranja: udžbenik, radni materijal, bilježnica, olovka, ploča, kreda.

Korelacija: Likovna kultura - promatranje slika i razgovor o njima.

Geografija - Pokazivanje na karti grada Jeruzalema u kojem je Isus podnio mučeničku smrt.

Plan ploče:

Pitanja za provjeru ishoda:

Tko je Isusa osudio na smrt?

U kojem gradu je Isus podnio muku i smrt?

Kako se zove mjesto na kojem je Isus razapet?

Na koji se dan sjećamo Isusove muke i smrti?

Što je Veliki tjedan?

Izvori za pripremanja nastavnika:

1. *Pozvani na slobodu*, udžbenik za katolički vjeronauk šestoga razreda osnovne škole, KS, Zagreb, 2007.
2. *Biblija*, KS, Zagreb, 2002.
3. *Katekizam Katoličke Crkve*, Glas koncila, 1994.
4. *Pozvani na slobodu*, Priručnik za vjeroučitelje, KS, Zagreb, 2004.
5. W.J. HARRINGTON, *Uvod u Novi zavjet*, KS, Zagreb, 1975.
6. RUDOLF VIMER, *Isus Krist, život našeg Spasitelj*, UPT, Đakovo, 2006.
7. <http://www.zlatnadjeca.com/2011/03/krizni-put-plakat-strip-i-bojanka.html>

Izvori za pripremanje učenika:

1. *Pozvani na slobodu*, udžbenik za katolički vjeronauk šestoga razreda osnovne škole, KS, Zagreb, 2007.
2. Listići sa molitvama.
3. Radni listići za rad u skupinama i sintezu.

II. GLOBALNA STRUKTURA SATA

1. MOLITVENI POČETAK
2. MOTIVACIJA
3. NAJAVA TEME
4. PRVI SUSRET S TEKSTOM
5. EMOCIONALNO - INTELEKTUALNA STANKA
6. IZRAŽAVANJE PRVIH DOJMOVA, DOŽIVLJAJA, ZAPAŽANJA
7. INTERPRETACIJA U UŽEM SMISLU
- RAD U SKUPINAMA
8. SINTEZA
9. AKTUALIZACIJA
10. MOLITVENI ZAVRŠETAK

III. TIJEK SATA

1. MOLITVENI POČETAK

Započet ćemo sat s molitvom. Molitvu ćemo pročitati zajedno, a sam tekst sačuvati ćemo za kasnije jer će nam biti potreban. Učenici uzimaju molitve s stola, molitve su u bojama, boje će kasnije odrediti koji učenici zajedno rade u skupini.

Pogrđivanje Isusa

O Isuse, istinska radosti anđela i raj u slasti,
sjeti se strahovitih muka,
koje si pretrpio kad su Te razdrli Tvoji
neprijatelji kao krvoločni lavovi,
ponizivši Te pljuskama, pljuvanjem,
deranjem kože i drugim nečuvenim zlostavljanjem.
Zbog pogrđnih riječi, surovih udaraca i
preteških muka koje su Ti zadali Tvoji neprijatelji,
molim Te da se udostojiš osloboditi me mojih
neprijatelja, vidljivih i nevidljivih i dopustiti
mi da pod Tvojim okriljem pronađem put
vječnog spasenja. Amen. (prilog 1.)

2. MOTIVACIJA

Za početak govora o trpljenju možemo krenuti od prikupljanja različitih iskustava o trpljenju iz vlastitog života, iz života drugih naroda, i čitava svijeta.

Kako bismo spojili situacije Isusove muke i smrti, njegovog i našeg križnog puta, pokazati ću vam nekoliko fotografija (prilog 2.) koje izražavaju različite bolne situacije u našem životu: npr. svađa u obitelji, nasilje nad ženama, smrt bliske osobe, dijete u invalidskim kolicima...

Susrećemo li u našoj blizini ovakve ljude? Kako se oni osjećaju? Koliko ovakve osobe trpe? Jesu li oni osamljeni, slabi, izolirani u društvu?

3. NAJAVA TEME

Posljednje je dane Isus prije muke i smrti proveo u Jeruzalemu. Trijumfalno je ušao u grad u dane prije Pashe. Narod je dočekaao Isusa, mašući palminim i maslinovim grančicama i rasprostirući svoje haljine, putem kojim je Isus išao jašući na magarcu. Na posljednjoj večeri

Isus je ustanovio sakramente Euharistiju i svećenički red. Blagovao je s apostolima vazmeno janje, a kasnije je oprao noge. Prorekao je, da će ga jedan od apostola izdati. Danas ćemo nešto reći o Isusovoj smrti i ukopu, nakon što sam glasno izgovorio današnju nastavnu jedinicu, naslov zapisujem na ploču: *Posljednji trenutci*.

4. PRVI SUSRET S TEKSTOM

Želim da me sada pažljivo slušate jer tekst koji ćete čuti biti će važan za vaš daljnji rad.

Čitam tekstove o Isusovoj smrti, ukopu i straži na grobu, u udžbeniku na stranici 45. i 46.

5. EMOCIONALNO - INTELEKTUALNA STANKA

Nakratko ćemo ostati u tišini.

6. IZRAŽAVANJE PRVIH DOJMOVA, DOŽIVLJAJA, ZAPAŽANJA

Jeste li već čuli za ove tekstove? Koje osjećaje tekstovi u vama bude?

7. INTERPRETACIJA U UŽEM SMISLU

1. Gdje se Isus u znoju pripremao za muku? (Nakon završetka Posljednje večere Isus je izašao s svojim učenicima u vrt kraj zaseoka Getsemani podno Maslinske gore da se pomoli)
2. Tko je izdao Isusa i kako? (Juda Iškariotski izdao je Isusa za 30 srebrnjaka, kada se pojavio s četom vojnika izdao je Isusa poljupcem)
3. Za što je Veliko vijeće optužilo Isusa? (Optužili su Isusa, da krši židovski zakon, oskvrnjuje hram, a posebice da djeluje protiv vjere u jednoga Boga proglašavajući sebe Sinom Božjim)
4. U kojem gradu je Isus podnio muku i smrt? (Jeruzalem)
5. Što znači riječ *Golgota*? (Golgota znači Lubanja ili Kalvarija)
6. Tko je osudio Isusa? (Pilat je osudio Isusa na smrt na Veliki petak do podne)
7. U koliko sati je Isus umro? (Isus je na križu proveo najmanje tri sata i izdahnuo oko 15 sati)
8. Koja je bila najokrutnija kazna u grčko – rimskom svijetu? (Kao najokrutniji, najbolniji i najsramotniji oblik smrti, smrt na križu bila je namijenjena Nerimljanima (Rimljanima bi mačem odsijecali glavu) ratnim zarobljenicima, robovima, lopovima i bjeguncima)
9. Tko je pomogao Isusu nositi križ? (Šimun Cirenac)
10. Tko je poklonio svoj grob kako bi se ukopao Isus? (Josip iz Arimateje, zamolio je Poncija Pilata za dozvolu, da može pokopati Isusovo tijelo)

RAD U SKUPINAMA

Istraživanje, definiranje:

Ono što slijedi je produblјivanje nekih već znanih spoznaja ali i usvajanje novih. Svaka grupa dobije radni materijal koji govori o nekoj temi te niz kratkih pitanja na koje trebaju odgovoriti (prilog 3.).

Unutar skupine pozvani su izabrati jednog vjeroučenika koji će ostalim skupinama iznijeti rezultate svoga rada. Jedan od vjeroučenika u skupini ima još i zadaću da brine o potrebnom vremenu za izvršenje zadatka, koje je u ovom slučaju 8 minuta.

Vjeroučenici samostalno čitaju tekst koji su dobili i u suradnji s drugim članovima skupine odgovaraju na postavljena pitanja koja su dobili na papiru. Jedan od članova skupine zapisuje odgovore.

Iznošenje rezultata:

Nakon što su pročitali tekst vjeroučitelj obilazi svaku skupinu kako bi pomogao u slučaju nejasnoća i provjerio jesu li se dobro organizirali unutar skupine kako bi što kvalitetnije izvršili postavljeni zadatak.

Nakon što je isteklo vrijeme za rad u skupini, vjeroučenik, koji je izvjestitelj prve skupine, ustaje i prezentira ono što su doznali na temelju teksta, a uz pomoć postavljenih pitanja. Isti se postupak ponavlja za svaku skupinu.

8. SINTEZA

Zahvalјujem vjeroučenicima što su tako savjesno izvršili zadatak i pozivam ih da riješe radni list (prilog 4.), koji učenici podijele svima u razredu, te da ga kasnije zalijepe u svoje bilježnice.

9. AKTUALIZACIJA

U svoje bilježnice nacrtajte veliki križ, unutar križa nacrtajte manji križ. Manji križ simbolizira vaše živote. U svoj križ upiši što tebi značiti nositi križ, prolaziš li kroz neka trpljenja, npr: svađa s roditeljima, bratom, sestrom, što te muči u tvom životu, pogreške kojih se želiš osloboditi...Isusov križ oboji svijetlim bojama kao znak nade u vječni život.

10. MOLITVENI ZAVRŠETAK

U času tvoje smrti na križu, razapeti, Milosrdni Isuse, klanjam Ti se, slavim Te i molim, svojim neizmjernim Milosrđem obuhvati cijeli svijet naročito grešnike i umiruće. Slava Ocu...

IV. KRITIČKI OSVRT

V. PRILOZI

Prilog 1. Molitva

Pogrđivanje Isusa

O Isuse, istinska radosti anđela i raju slasti,
sjeti se strahovitih muka,
koje si pretrpio kad su Te razdrli Tvoji
neprijatelji kao krvoločni lavovi,
ponizivši Te pljuskama, pljuvanjem,
deranjem kože i drugim nečuvenim zlostavljanjem.
Zbog pogrdnih riječi, surovih udaraca i
preteških muka koje su Ti zadali Tvoji neprijatelji,
molim Te da se udostojiš osloboditi me mojih
neprijatelja, vidljivih i nevidljivih i dopustiti
mi da pod Tvojim okriljem pronađem put
vječnog spasenja. Amen.

Pogrđivanje Isusa

O Isuse, istinska radosti anđela i raju slasti,
sjeti se strahovitih muka,
koje si pretrpio kad su Te razdrli Tvoji
neprijatelji kao krvoločni lavovi,
ponizivši Te pljuskama, pljuvanjem,
deranjem kože i drugim nečuvenim zlostavljanjem.
Zbog pogrdnih riječi, surovih udaraca i
preteških muka koje su Ti zadali Tvoji neprijatelji,
molim Te da se udostojiš osloboditi me mojih
neprijatelja, vidljivih i nevidljivih i dopustiti
mi da pod Tvojim okriljem pronađem put
vječnog spasenja. Amen.

Pogrđivanje Isusa

O Isuse, istinska radosti anđela i raju slasti,
sjeti se strahovitih muka,
koje si pretrpio kad su Te razdrli Tvoji
neprijatelji kao krvoločni lavovi,
ponizivši Te pljuskama, pljuvanjem,
deranjem kože i drugim nečuvenim zlostavljanjem.
Zbog pogrđnih riječi, surovih udaraca i
preteških muka koje su Ti zadali Tvoji neprijatelji,
molim Te da se udostojiš osloboditi me mojih
neprijatelja, vidljivih i nevidljivih i dopustiti
mi da pod Tvojim okriljem pronađem put
vječnog spasenja. Amen.

Pogrđivanje Isusa

O Isuse, istinska radosti anđela i raju slasti,
sjeti se strahovitih muka,
koje si pretrpio kad su Te razdrli Tvoji
neprijatelji kao krvoločni lavovi,
ponizivši Te pljuskama, pljuvanjem,
deranjem kože i drugim nečuvenim zlostavljanjem.
Zbog pogrđnih riječi, surovih udaraca i
preteških muka koje su Ti zadali Tvoji neprijatelji,
molim Te da se udostojiš osloboditi me mojih
neprijatelja, vidljivih i nevidljivih i dopustiti
mi da pod Tvojim okriljem pronađem put
vječnog spasenja. Amen.

Prilog 2. Motivacija

Prilog 3. Rad u skupinama

SKUPINA OBRAĆENJE

Vaš zadatak je pročitati tekst, odgovoriti na pitanja i zapisati odgovore na predviđene crte.

1. Kada započinje Veliki tjedan, i koje vremensko razdoblje obuhvaća?
2. Što se u liturgiji događa na Veliki četvrtak?
3. Ima li misnog slavlja na Veliki petak?
4. Što je Velika subota?
5. Što slavimo na Uskrs?

Veliki tjedan je vremensko razdoblje od Cvjetnice do Uskrsa. Veliki tjedan počinje Cvjetnicom ili Nedjeljom Muke Gospodnje. Ujutro na Veliki četvrtak, održava se misa posvete ulja na kojoj se blagoslivlja ulje za svetu potvrdu, bolesničko pomazanje i katekumene. Uvečer na Veliki četvrtak obilježava se sjećanje na Posljednju večeru. Na Veliki petak nema sv. Mise. Obilježava se sjećanje na Isusovu muku i smrt na križu. Velika subota je dan tišine, do Vazmenog bdijenja, subotu navečer, koje je vrlo bogato obredima. Na Uskrs se slavi Isusovo uskrsnuće i pobjeda nad grijehom i smrti. Dani u Velikom tjednu su vrijeme kršćanske ozbiljnosti, sabranosti i promišljanja o svetosti vremena i događanja u njemu.

1. _____
_____.

2. _____
_____.

3. _____.

4. _____
_____.

5. _____
_____.

SKUPINA NADA

Vaš zadatak je pročitati tekst, odgovoriti na pitanja i zapisati odgovore na predviđene crte.

1. Što je to Vazmeno trodnevlje?
2. Veliki petak je spomendan čega?
3. Na Veliki petak obvezatan je post i nemrs, što to znači?
4. Koje osobe u Katoličkoj Crkvi obvezuje post i nemrs?
5. Kako su koncipirani obredi Velikog petka?

Veliki petak je kršćanski spomendan Isusove muke i smrti. Slavi se u petak prije Uskrsa. Zajedno s Velikim četvrtkom i Velikom subotom čini Vazmeno trodnevlje.

Na Veliki petak, ne slavi se euharistijsko (misno) slavlje. Oltar je bez križa, svijećnjaka, cvijeća i oltarnika, da se simbolizira Isusova muka i smrt, a vjernici se u crkvi okupljaju razmišljajući o Isusovoj mucu. Kod katolika, post je obavezan na Veliki petak, za sve osobe od 18 do 60 godina. Također je za sve katolike starije od 14 godina obavezan i nemrs. Nemrs znači da se u danu ne jede meso dok post znači da se osoba jednom u danu najede do sita.

BOGOSLUŽJE

Veliki petak jedini je dan u cijeloj liturgijskoj godini kada Crkva ne dopušta slavljenje Euharistije. Obredi Svetog Petka koncipirani su u tri dijela. Prvi dio je Služba riječi. Drugi dio je klanjanje križu dok je treći dio podjela Svete Pričesti.

1. _____
_____.

2. _____
_____.

3. _____
_____.

4. _____
_____.

5. _____
_____.

SKUPINA LJUBAV

Vaš zadatak je pročitati tekst, odgovoriti na pitanja i zapisati odgovore na predviđene crte.

1. Što je križni put?
2. Kako i gdje je nastala pobožnost križnog puta?
3. Tko je promicao pobožnost križnog puta, kada se je proširila i u kojim Crkvama je priznata?
4. Od kada postoji tradicija likovnog prikaza postaja križnog puta?
5. Od čega se sastoji likovni prikaz postaja križnog puta?

Križni put je pobožnost na spomen Isusove muke, od trenutka kada Isusa osuđuju na smrt do polaganja Isusova tijela u grob. Sastoji se od 14 postaja.

Pobožnost je vrlo stara i potječe iz Jeruzalema. Nastala je tijekom hodočašća, kada su vjernici obilazili mjesta Isusove muke. Križni put su promicali sv. Franjo Asiški i franjevci, ali se pobožnost najznačajnije proširila tek u 18. stoljeću te je priznata u Katoličkoj Crkvi, Evangelističkoj Crkvi i u još nekim protestantskim Crkvama.

Molitveni dio križnoga puta, sastoji se od pripravnice molitve, zatim od 14 molitvi za svaku postaju i od završne molitve. Likovni prikaz postaja križnoga puta, postao je sastavni dio interijera crkvi. Sastoji se od 14 slika ili kipova, koji predstavljaju prizore Isusova trpljenja. Ta tradicija postoji od 17. stoljeća.

1. _____
_____.

2. _____
_____.

3. _____.

4. _____
_____.

5. _____
_____.

SKUPINA RADOST

Vaš zadatak je izrezati postaje križnog puta, i zalijepiti ih na predviđeno mjesto na hamer papiru.

<p>I. POSTAJA</p> <p>Isusa osuđuju na smrt</p>	<p>II. POSTAJA</p> <p>Isus prima na se križ</p>	<p>III. POSTAJA</p> <p>Isus pada prvi put pod križem</p>	<p>IV. POSTAJA</p> <p>Isus susreće svoju svetu majku</p>
<p>V. POSTAJA</p> <p>Šimun Ćirenac pomaže Isusu nositi križ</p>	<h1>KRIŽNI PUT</h1> 	<p>VI. POSTAJA</p> <p>Veronika pruža Isusu rubac</p>	
<p>VII. POSTAJA</p> <p>Isus pada drugi put pod križem</p>		<p>VIII. POSTAJA</p> <p>Isus tješi jeruzalemske žene</p>	
<p>IX. POSTAJA</p> <p>Isus pada treći put pod križem</p>		<p>X. POSTAJA</p> <p>Isusa svlače</p>	
<p>XI. POSTAJA</p> <p>Isusa pribijaju na križ</p>	<p>XII. POSTAJA</p> <p>Isus umire na križu</p>	<p>XIII. POSTAJA</p> <p>Isusa skidaju s križa</p>	<p>XIV. POSTAJA</p> <p>Isusa polažu u grob</p>

ZALIJEPI SLIČICE NA
NJIHOVO PRAVO
MJESTO
NA PRETHODNOM
LISTIĆU

Prilog 4. Radni list: POSLJEDNJI TRENUTCI (Sinteza)

1. Za točan odgovor zaokruži slovo T, za netočan N.

- a) Isus umire razapet na križu. T / N
- b) Isus umire u 18 h po našem vremenu. T / N
- c) Isusova majka Marija nije bila pod križom u trenutku Isusove smrti. T / N
- d) Veliki četvrtak, Veliki petak i Veliku subotu nazivamo Vazmeno trodnevlje. T / N
- e) Veliki petak je dan kada slavimo Euharistiju. T / N

2. Spoji pojmove.

a) Josip	Lubanja ili Kalvarija
b) Golgota	Križnog puta
c) Pobožnost	iz Arimateje
d) Isusova smrt	Veliki petak
e) Post i nemrs	Jeruzalem

3. Odgovori na pitanja!

- a) Kako se zove mjesto na kojem je Isus razapet? _____
- b) U kojem gradu je Isus razapet? _____
- c) Tko je Isusa osudio na smrt? _____
- d) Na koji se dan sjećamo Isusove muke i smrti? _____
- e) Tko je pokopao Isusa? _____

RAZRED:

IME VJEROUČENIKA: